

bio kit for kids
NO.3

สัตว์ ทะเล หา ยา

สัตว์ทะเลหายาก

ส่วนใหญ่เป็นสัตว์ใกล้สูญพันธ์ุทั่วโลกมีสัตว์ทะเลหายากหลายชนิด จนบางครั้งเมื่อพบเห็นจึงเล่าขานจนกลายเป็นตำนานของท้องถิ่นทะเล เช่น

หมึกยักษ์ (Architeuthis)

หมึกยักษ์ หรือ "อาร์จิวทิส" นับเป็นสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดใหญ่ที่สุดในโลก และยังได้ชื่อว่าเป็นสัตว์ลึกลับ โดยสีของมันมีสีแดงเข้มจนถึงน้ำตาลแดง จากเซลล์เม็ดสีที่ผิวหนัง ทำให้มันมีความสามารถในการพรางตัวได้ดีในที่ลึก การเคลื่อนไหวก็จะใช้ระบบขับเคลื่อน โดยนำน้ำเข้าภายในลำตัว แล้วใช้การบีบไล่ออกส่วนที่อ่อนนุ่มกับลำตัวบีบดันน้ำให้ออกทางท่อน้ำให้เกิดการพุ่งตัว

ปลาโมลา (Sunfish)

ปลาโมลา มีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น ปลาซันฟิช, ปลาโอเจียเนคซันฟิช, ปลาโมลา โมลา, ปลาเซดฟิช, ปลาฆูนฟิช หรือปลาแสงอาทิตย์ เป็นปลากกระดูกแข็ง ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ขนาดโตเต็มที่สามารถยาวถึง 4 เมตร และหนักกว่า 2,300 กิโลกรัม รูปร่างเหมือนกับถูกตัดขาดครึ่งตัว ไม่มีส่วนหาง ลำตัวแบนกว้าง ผิวหนังที่ไม่มีเกล็ด มีความหนากว่า 15 มิลลิเมตรเหนียว และยืดหยุ่น ส่วนครีบท้องและครีบหลัง ยื่นยาวออกไปมาก ไซ้บอกไปทางซ้ายและขวาในการว่ายน้ำ

ปลาออร์ฟิช (Oarfish)

ปลาออร์ฟิช (OAR FISH) มีชื่อหลายชนิด เช่น ปลาไหล, มังกรทะเลเล็ก, ปลาไหลทะเลเล็ก, ปลามังกรทะเล, ปลาไบพาย หรือปลาริบบิ้น ปลาชนิดนี้ มีซากกระดูกยาว หน้าผากโหนกคล้ายม้า ตาโต ครีบบนหลัง ยื่นออกมายาวเลยหัว มีครีบพิเศษ ยื่นออกมาทั้งสองข้างของส่วนหัว คล้ายไบพาย และมีลำตัวแบน ปลาประหลาดชนิดนี้ หาได้ยากที่สุดในโลก เพราะมันอยู่ในความลึกของท้องทะเล ถึง 3,000 ฟุต และเคยพบตัวใหญ่ที่สุด มีความยาวถึง 200 ฟุต

ประเทศไทยมีสัตว์ทะเลที่หายากและ
ใกล้สูญพันธุ์ เช่น เต่าทะเล โลมา วาฬ
พะยูน หอยมือเสือ และกิ้งมังกง เป็นต้น

เต่าทะเล ประเทศไทยมีเต่าทะเลอยู่ด้วยกัน 5 ชนิด คือ

เต่าหญ้า

เต่ากระ

เต่าตนุ

เต่าน้ำม้อน

เต่ามะเฟือง

น้องๆ ทราบหรือไม่ว่า เราสามารถ
จำแนกชนิดของเต่าทะเลได้จาก ลักษณะ
กระดอง จำนวนเกล็ดบนกระดอง และ
จำนวนเกล็ดระหว่างจะงอยปากกับตา

อุณหภูมิภายในหลุมก็มีผลกระทบต่อ
ฟักของไข่เต่า กล่าวคือ ถ้าอุณหภูมิอยู่ในระดับ
ปกติ โอกาสที่ลูกเต่าทะเลจะฟักเป็นเพศเมีย
ทั้งหมดมีมาก แต่ถ้าอุณหภูมิภายในหลุม ต่ำกว่า
ภายนอก ลูกเต่าทะเลที่ออกจากไข่จะเป็นเพศผู้
ทั้งหมด

โลมาและวาฬ

เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่อาศัยอยู่ในน้ำ จากการศึกษากว่าโลกพบทั้งหมด 78 ชนิด ประเทศไทยสำรวจพบโลมาและวาฬ จำนวน 23 ชนิด โลมาและวาฬมีการปรับตัวเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เช่น มีการพัฒนารูปร่างให้เพรียวเพื่อสามารถว่ายน้ำได้เร็ว และเนื่องจากยังใช้ปอดในการหายใจ ฉมุกหรือช่องหายใจจึงเลื่อนไปอยู่บนสุดของส่วนหัว เพื่อสะดวกในการหายใจ

อ่าวพังงา จังหวัดพังงา พบโลมาปากขวดจำนวนฝูงละประมาณ 20-30 ตัว โลมากระโดดประมาณ 10 ตัว และโลมาหัวบาตรหลังเรียบประมาณ 20-30 ตัว

อ่าวปะเหลียน จังหวัดตรัง พบโลมาปากขวดและโลมาหลังโหนกอาศัยอยู่ประจำ ประมาณ 40-50 ตัว

พะยูน, ปลานมู, นมูจุด, ดูนง

เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดหนึ่ง อาศัยอยู่ในทะเลบริเวณชายฝั่ง กินพืชเป็นอาหารและมีเต้านมอยู่บริเวณขาหน้า พะยูนต้องหายใจด้วยปอดเช่นเดียวกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดอื่นๆ รูจมูกมีสองรูตั้งอยู่บริเวณปลายด้านบน ของปากเพื่อให้ขึ้นมาหายใจที่ผิวน้ำได้โดยไม่ต้องโผล่ส่วนอื่นขึ้นมาด้วย เมื่อดำน้ำจะมีแผ่นหนังมาปิดปากรูไว้เพื่อป้องกันน้ำเข้า

ปัจจุบันมีประชากรอยู่ประมาณ 200 ตัว อาศัยอยู่ทั้งในฝั่งทะเลอันดามันตั้งแต่จังหวัดระนองถึงจังหวัดสตูล และในชายฝั่งอ่าวไทย โดยพบบริเวณฝั่งทะเลอันดามันประมาณ 150 ตัว พบพะยูนอาศัยมากที่สุต ในบริเวณเกาะมุกและเกาะตะลิบง จังหวัดตรัง

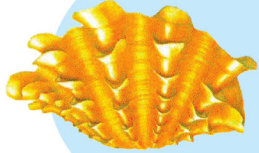
หญ้าทะเล

เป็นอาหารที่สำคัญของพะยูน และเต่าทะเล

หอยมือเสือ

หอยมือเสือ (Giant Clam) เป็นหอยสองฝา มีฝาเปลือก 2 ชั้นประกบติดกันทางด้านล่าง ขอบด้านบนหยาบก็เป็นคลื่น บนเปลือกเป็นแนวสันยาวโค้งจากฐานมาถึงขอบเปลือกข้างละประมาณ 4-5 แนว มีเกล็ดเปลือกเป็นแผ่นบางๆ ระบายเป็นชั้นๆ ขนานกันใ้ในแนวขวาง

หอยมือเสือมีความสัมพันธ์กับสาหร่ายซูแซนเทลลี (Zooxanthellae) เช่นเดียวกับปะการัง กล่าวคือ สาหร่ายจำนวนมากอาศัยอยู่ในเนื้อเยื่อ จะอาศัยของเสีย เช่น ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ไนเตรท ฟอสเฟต และธาตุอาหารอื่นๆ จากหอย มาใช้ในการสังเคราะห์แสงเพื่อสร้างอาหาร ส่วนหอยก็จะได้รับสารอาหารคืนจากที่สาหร่ายผลิตได้จากการสังเคราะห์แสง เช่น ก๊าซออกซิเจน และสารอาหารประเภทแป้งและน้ำตาล นอกเหนือไปจากการกินอาหารโดยการกรองเอาสิ่งมีชีวิตเล็กๆ ที่ลอยอยู่ในมวลน้ำ

ประโยชน์ของนมมือเสือ ได้แก่

- เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสาหร่ายซูแซนเทลลี ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่ผลิตออกซิเจนและสารอาหารประเภทแป้งและน้ำตาลให้กับหอยมือเสือเองแล้วยังเพื่อแผ่ให้ปลาและพืชในบริเวณดังกล่าว
- กระบวนการสังเคราะห์แสงของสาหร่ายที่อยู่ในตัวหอย จะดูดซับเอาสารต่างๆ รวมทั้งของเสียซึ่งขับถ่ายจากสัตว์อื่นในระบบนิเวศ มาสังเคราะห์เป็นอาหารและพลังงานที่เป็นประโยชน์ หอยมือเสือจึงเป็นเสมือนทั้งโรงงานสร้างอาหาร และโรงงานกำจัดของเสียไปพร้อมๆ กัน
- หอยมือเสือกรองกินอาหารที่ลอยมาตามน้ำ ดังนั้นหากมีฝุ่นตะกอนลอยมาตามน้ำ หอยมือเสือก็จะทำหน้าที่ดูดกรองฝุ่นตะกอนเหล่านั้นไว้ ทำให้น้ำบริเวณนั้นใสสะอาดขึ้น

กุ้งมังกร

กุ้งมังกรเป็นกุ้งทะเลขนาดใหญ่ชนิดหนึ่ง พบมากทางชายฝั่งทะเลภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย ด้านทะเลอันดามัน ตั้งแต่จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล คนทั่วไปมักเรียกชื่อกุ้งชนิดนี้ว่า "กุ้งหัวโขน" ทั้งนี้เพราะลักษณะเด่นของส่วนหัวของกุ้งมังกรมีสีส้มแดงคล้ายสวมมงกุฎ

ในน่านน้ำของประเทศไทยมีกุ้งมังกรอยู่หลายชนิด แต่ชนิดที่พบบ่อยมีอยู่ 3 ชนิด คือ

กุ้งมังกรประทา,
หัวโขนประทา,
หรือกุ้งมังกรแดง
(*Panulirus longipes*)

สืบบริเวณลำตัวมีสีเทาหม่นอมน้ำตาล มีแถบขาวขวางตามปล้องลำตัวและขาเดิน ขนาดคู่มือยาวจะมีความยาวเป็น 2 เท่าของลำตัว บริเวณหัวจะมีหนามแหลม หนามคู่นี้มีขนาดใหญ่ที่สุดอยู่หลังตา

กุ้งมังกรประเนลือ,
หัวโขนประเนลือ,
หรือกุ้งมังกรยักษ์
(*Panulirus ornatus*)

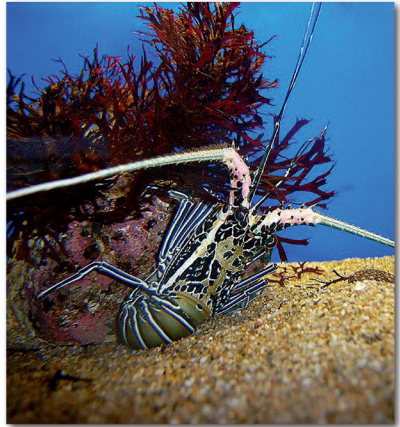
ลำตัวสีน้ำตาลทะเล มีจุดสีส้มประปราย บริเวณเปลือกหัวมีลักษณะแข็งมาก ขาเดินจะมีแถบสีเหลืองคาดขวางลำตัว มีขีดสีเหลืองสั้น 2 ขีด อยู่ด้านข้างของปล้องลำตัว

กุ้งมังกรน้ำแข็ง,
หัวโทนแข็ง,
หรือกุ้งมังกรเจ็ดสี

(*Panulirus versicolor*)

เป็นกุ้งมังกรที่มีขนาดใหญ่กว่ากุ้งอื่นๆ ในวงศ์เดียวกัน ลำตัวค่อนข้างยาว ท่อนหัวจะยาวประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวลำตัว มีหนวด 2 คู่ คู่แรกมีขนาดเล็ก ปลายหนวดแต่ละเส้นแยกเป็นหนวดเล็กๆ ซ้ำละสองเส้น หนวดคู่ที่สองมีขนาดใหญ่ และมีความยาวประมาณ 2 เท่าของ

ความยาวลำตัว ส่วนของหัวมีลักษณะเป็นหนามขรุขระ มีขาเดิน 5 คู่ แพนหางแบนราบ สีสันส่วนบนของลำตัวเป็นสีเขียวเข้มอมสีทองอ่อน ตามปล้องของลำตัวจะมีขอบเป็นสีขาวอยู่ตรงบริเวณข้อพับทุกปล้อง หางมีสีเหลืองอมแดง บริเวณใต้ท้องมีรยางค์ 6 คู่

น้องๆ เห็นไหมว่า สิ่งมีชีวิตในโลกเรามีมากมายหลายชนิด บางชนิดก็ใกล้จะสูญพันธุ์แล้ว หากเราไม่ช่วยกันดูแลรักษา ต่อไปน้องๆ หรือ ลูกหลานของเรา ก็จะได้ไม่เห็นอีก อาจรับรู้เรื่องราวของสัตว์เหล่านี้ได้จากเรื่องเล่าหรือภาพยนตร์

เราสามารถดูแลรักษาสัตว์ทะเลหายากได้อย่างไร

- ไม่ทิ้งขยะลงในทะเล
- ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- หากพบเห็นคนจับสัตว์ทะเลหายากขึ้นมาให้แจ้งเจ้าหน้าที่ทราบ
- ไม่ซื้อขายสัตว์หรือครอบครองทะเลหายาก

ขอขอบคุณ

<http://animal.discovery.com>

<http://pirun.ku.ac.th>

<http://www.burapha.net>

<http://www.forest.go.th>

<http://www.greenexpander.com>

<http://www.icef.or.th>

<http://www.imax.com>

<http://www.mthai.com>

<http://www.nationalgeographic.com>

<http://www.negrilscubacenter.com>

<http://www.nicaonline.com>

<http://www.pmbc.go.th>

<http://www.siamscubadiving.com>

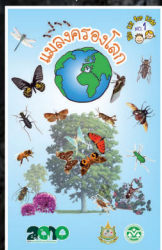

น้องๆ ช่วยกันเก็บขยะ
(กระป๋องอลูมิเนียม) ในทะเล
ดูสิว่ามีทั้งหมดกี่ชิ้น

Bio Kit for Kids

เล่ม 1

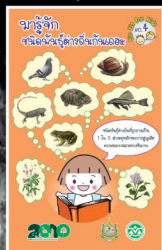
เล่ม 2

เล่ม 3

เล่ม 4

Biodiversity is life
Biodiversity is our life

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย

สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

60/1 ซอยพิบูลย์วัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2265 6638

Website: <http://chm-thai.onep.go.th>

Email: chm_thai@onep.go.th

